

” Det Thorbjørn Berntsen sier er at NAV står for noe forferdelig, hva er det egentlig bokstavene står for? N(orsk) AV(straffelse)?

Dag Frøland, Finnsnes

mandag 29. november 2010

En bedre standard for norsk uteliv

Av Are Eriksen
leder for IOGT Region Nord-Norge

NRKs PROGRAM Brennpunkt viste nylig hvordan utelivet preges av alkoholrus i helgene, og sammenligner norske forhold med de positive endringer som har skjedd i Stockholm gjennom deres STAD-prosjekt. Brennpunktets belysning av rusproblemer gjenspeiles også i norsk media når de henter inn politiets helgerapporter. Du er aldri nærmere å kunne danne deg et helhetlig bilde av norsk uteliv — og politiets arbeidsdag. Det er mye nattarbeid — og mye trist og tragisk.

POLITIET OG IOGT holder i høst åpne møter om utelivet i et 30-tall bykommuner. På et slikt møte på Finnsnes nylig mente lensmannen i Lenvik at dagens forhold kjennetegnes av «mye næringspolitikk, og ikke særlig mye alkoholpolitikk». I tidligere tider var politiet vanligvis tilbakeholden med slike utsagn. Politikere fikk stå for politikken, mens politiet konsentrerte seg om de ordensmessige utfordringer. Denne linja har spilt fallitt.

VI KAN SLUTTE oss til lensmann Arnold Nilsen i Lenvik som påpeker at utelivet i hans kommune neppe er særlig verre enn andre steder. «Men det hjelper ikke så mye når problemet er at «norsk standard» for utelivet ikke er god nok!» Uttalelsen faller inn i et mønster. Det er politimestrene i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger som fremsatte krav om tidligere skjenkestopp. Kravet er begrunnet med hensynet til ro og orden. 60-70 prosent av volden skjer i rus i helgene, og betydelige deler av politiets ressurser blir satt inn på å hanskkes med slike oppdrag i seint nattetimer. Antallet saker som gjelder vold mot politi har også økt.

ENKELTMENNESKER og

Are Eriksen.

FOTO:PRIVAT

samfunnet betaler en høy pris for en liberal salgs- og skjenkepolitikk. Mange engster seg for å oppsøke sentrale byområder på kveldstid. **IOGT** har engasjert seg fordi vi ønsker at utelivet skal bli tryggere og triveligere. Vi vet at vesentlige forbedringer er mulig. Politikere synes mest å låne øre til dem som roper høyest, men de kan ikke fraskrive seg sin overordnede rolle, nemlig å tenke helhetlig. Ikke bare må skjenkeinteresser veies mot forebygging og folkehelse. De folkevalgte må faktisk også ta inn over seg at dagens situasjon ikke er akseptabel.

SKJENKESTEDENE bærer ikke ansvaret for alle voldssaker som er relatert til alkohol, men forskerne konkluderer entydig med at alkohol konsumert på restauranter, puber og lignende steder har en langt sterkere innverknning på voldshandlingene enn alkohol konsumert privat. Politiet gjør samme erfaring hver eneste helg. Når vi kommer til papiravisene på mandag morgen, omtales disse sakene vanligvis i notisform. Ofte er det uklart hvem som er offer og hvem som er gjerningsmann. Legemsbeskadigelse handler om mer enn vondt i hodet, knuste bein i ansiktet og utslåtte tenner. Som Lenvik-lensmannen påpeker: Mange vil i etterkant slite med angst og andre varige belastninger som kan gi en redusert livskvalitet og arbeidsevne.

I LENVIK — med vel 11.000 innbyggere — var det ca 60 voldssaker i fjor. Alkoholpåvirkning er en gjenganger i disse sakene. Det betyr 60 personer som er «satt ut av spill» — for kortere eller lengre tid. Tallene gir grunn til ettertanke, og de reiser et alvorlig spørsmål: Hva kan vi gjøre for at tallene ikke skal bli like høye neste år, i 2012, 2013...?

BODØ-POLITIET (Saltén) melder i sin årsrapport for 2009 om en økning på 30 prosent i de mer alvorlige voldssakene — legemsbeskadigelse. Det står i kontrast til en lang rekke bykommuner andre steder i landet, som har innført tidligere skjenkestopp. Bodø-politiet vil prioritere vold i 2010 og nevner; tettere samarbeid med kommunene (skjenketid), mer synlig politi, oppsøkende virksomhet i problemområdene, økt kontroll av restauranter og tettere kontakt med dørvakter, vektere og drosjenøringene. Anmeldte forhold vil bli straks-etterforsket der det er mulig.

LENVIK-LENSMANNEN sa

ILLUSTRASJONSFOTO

det enklere: «Det er et langsiktig arbeid å endre norsk drikkekultur. Min anbefaling er å «gå til vannhullene». Altfor mange er altfor fulle når det stenger. Bedre opplæring, både av personalet og vakter, er tiltak som kan gi resultater også på kort sikt».

«**ALT FOR MANGE** er altfor fulle». Problemet har selvsagt en kjerne i at alkoholrus i vår kultur oppfattes som en «unntakstilstand». Den som slår i fylla, har en unnskylldning, i det minste for seg selv. I andre kulturer vil en breibredes dobbelt — for verken å klare å kontrollere sitt alkoholinntak eller sin tilbøyelighet til aggresjon. Og ute i nattelivet kan det se ut til at det er helt greit å bli skjenket til langt over snøvlegrensen.

POLITIMESTRENE **KRAV** om å stramme inn har både faglig støtte og støtte blant folk flest. I en undersøkelse utført av Norstat svarte sju av ti at de syntes at skjenkestedene godt kunne stenge klokka 02.00 eller tidligere. Det mest krystallklare uttrykk for at dagens situasjon ikke er forenlig med de ressurser politiet rår over, kom fra politimesteren i Vestfold, Benedicte Bjørnland: «Det kan være at tiden er kommet for å prioritere kriminalpolitikk fremfor næringspolitikk».

IOGT ENGASJERER seg ikke for å ta bort gledene ved å gå ut eller ha sosial omgang. Tvert imot. Det handler også om å tilstrebe et annet mønster. Tidligere stopp i skjenkingen vil både redusere ordensproblemer og problemer med trøtthet og ettervirkninger dagen derpå.

GENERELT ER DET tilslutning til en politikk som skal gi

et lavere forbruk av alkohol, men den politikken som faktisk føres gir i stedet et stadig høyere forbruk. De siste ti år har det norske alkoholforbruket økt med 20 prosent. Dette slår kraftig negativt inn i ganske grunnleggende ting i samfunnet, blant annet barns oppvekstvilkår og unge menneskers mulighet til å henge med i utdanning og å kunne møte arbeidslivets krav til døgnrytme og årvåkenhet.

SOM SAMFUNN utfordres vi nå til å legge større vekt på å forebygge enn å behandle i etterkant. Samhandlingsreformen vil være et viktig grep for et friskere Norge. Alkohol og andre rusmidler er blant de viktige temaene i forebyggende helsearbeid og må derfor løftes vesentlig høyere opp på den politiske dagsorden. De politiske partiene er nå i full gang med å lage programmer for neste kommunestyreperiode. Det er også en god anledning til å søke kunnskap og stake ut kursen for en bedre utelivsstandard.

HVA KAN SÅ endre de forhold vi i dag ser så tydelige? Tiltak som kan ha effekt er først og fremst:

- Skjenkestedenes åpningstider ut over natten reduseres.
- Bedre opplæring av både personell som skjenker alkohol, egne vakter og kontrollører.
- Strengere kontroller med skjenkestedene, både fra politi og kontrollører.
- Økt vilje fra kommunene til å reagere strengere på brudd av skjenkebestemmelsene.
- God kontakt og samarbeid mellom politi, kommunene (både politikere og tjenestemenn), skjenkenæringen og frivillige organisasjoner om tiltak som bedrer forholdene.

leserinnlegg

■ Skriv kort og helst under fullt navn. Maks 4.000 tegn inkludert mellomrom. Selv om du ønsker å være anonym på trykk må du oppgi fullt navn og adresse. Redaksjonen forbeholder seg retten til å kutte i innleggene. Innsendte innlegg returneres ikke. Vi forbeholder oss retten til å publisere debattinnleggene på Folkebladet.no. Send ditt innlegg til:

e-post: ordrefritt@folkebladet.no
Folkebladet,
Boks 308, 9305 Finnsnes.
Telefax: 77 85 20 30

Grunnlagt på Finnsnes
15. november 1965
Opplag: 7.545
Leses daglig av 22.000 personer

- **Sjefredaktør/adm. direktør**
Steinulf Henriksen
- **Politisk redaktør**
Kjell Arne Sørli

- Telefon sentralbord.....77 85 20 00
- Telefaks.....77 85 20 30
- Tipstelefon.....77 85 20 20

Besøksadresse:
Ringveien 25, Finnsnes

Postadresse:
Postboks 308, 9305 Finnsnes

E-post redaksjonen:
redaksjonen@folkebladet.no

kontakt oss

Vidar
Bjørkli
Nyhetsleder
481 58 820
vidar.bjorkli@folkebladet.no

Hovedredaksjon, Finnsnes

Jan-Erik
Bergstad
Journalist
928 40 533
jan.erik.bergstad@folkebladet.no

Bardufoss-kontoret

Per Erik
Kristensen
Journalist
400 70 765
per.erik.kristensen@folkebladet.no

Sjøvegan-kontoret

Espen Bless
Stenberg
Journalist
406 48 661
espen.bless.stenberg@folkebladet.no

Setermoen-kontoret

■ på nett:
<http://www.folkebladet.no/>
■ på mobiltelefon:
<http://wap.folkebladet.no/>

SMS-debatt

■ Si din mening på SMS og bli med i debatten på Baksia.
-> Send **fmning** (din mening) til nummer **2242**. (Husk navn)
Pris kr. 3,- pr. melding.
■ Eller bli med i debatten på <http://www.folkebladet.no/mening/>

■ Folkebladet følger reglene for god presseetikk, slik de er nedfelt i Vær Varsomhetsplakaten. Ta kontakt med redaktøren dersom du mener Folkebladet går over streken for hva som er akseptabel journalistikk. Brudd på god presseetikk kan klages inn for Pressens Faglige Utvalg (PFU)
Adresse: PFU, Rådhusgt. 17, postboks 46, Sentrum, 0101 OSLO